

Restul e tăcere

Restul e tăcere este titlul unui film de lungmetraj, al cărui scenarist și regizor, Nae Caranfil, îl califică drept „o poveste de dragoste și ură între artist și producător, între artă și bani”. Filmul a obținut numeroase premii, printre care: Marele Premiu pentru cel mai bun scenariu la Festivalul Internațional de Film de la Paris (1995), premiul II la concursul „Hartly & Merrill International Scriptwriting Competition”, Los Angeles (1999) și, mai recent, premiul pentru cel mai bun scenariu la Festivalul de Film B-EST 2008.

De fapt, este un film despre montarea primului lungmetraj românesc „Independența României” (1912) de Grigore Brezeanu. „Restul e tăcere” relatează povestea unui tânăr talentat și ambițios (fiul unui faimos actor de comedie), în vârstă de 19 ani, Grigore Ursaru, care vrea să-și vadă visul realizat, să facă primul film de cinema în România. În Bucureștiul anilor 1911, industria cinematografică este încă într-o fază incipientă, fapt care transformă visul lui Grig într-o afacere riscantă a „umbrelor mișcătoare”. Pentru a-și materializa ideea, tânărul apelează la ajutorul unui milionar convins de ideea că el e salvatorul culturii românești, Leon Pătrașcu. Inițial, Leon refuză să finanțeze afacerea, însă totul se schimbă atunci când Grig îl duce la filmul „Hamlet”, înțelegându-se din timp cu proiecționistul să insereze o frază (în subtitre) în care tatăl lui Hamlet, revenit din lumea morților, îi poruncește lui Leon să-l ajute pe tânăr.

Din acest moment talentul lui Grig și banii lui Leon încep să lucreze într-o sinergie pe cât de productivă, pe atât de tensionată. Grigore Ursaru reușește să-l convingă pe Carol I să-i acorde sprijin în reconstituirea Războiului de Independență din 1877 și să determine o mare actriță a timpurilor, Aristizza, să-și doarească să joace un rol secundar în film, aceasta fiind o garanție pentru ea că va rămâne în memoria oamenilor. Entuziasmul fără margini și perseverența lui Grig contribuie esențial la producerea unui film de calitate, care însă, ca și orice inovație, întâmpină o serie de obstacole în cale. Compania europeană „Gaumonde” își propune să lanseze o producție asemănătoare, sfidând orice norme etice față de societatea lui Leon și Grig, care lucrează deja la acest proiect. O altă durere de cap

care îl zăpăcește și-l nedumerește absolut pe Grig este o femeie, o tânără actriță în devenire, care caută prin orice modalitate să devină faimoasă (Emilia).

Conflictul dintre artist și finanțator se declanșează încă pe parcursul filmărilor, Leon dovedindu-se a fi un escroc, absolut indiferent față de valoarea estetică a filmului, acutizându-se în momentul în care ei nu reușesc să vândă superproducția, durata căreia, de două ore, era mult prea mare pentru publicul de atunci.

Acțiunea se transferă cu ceva timp înainte, fiind vorba deja despre Bucureștiul ocupat de forțele germane. Atmosfera este net mai sumbră și lipsită de culoare, Leon este la un pas de faliment, Grig este un tânăr care și-a ratat cariera, iar filmul stă undeva uitat în subsolul unui teatru.

Înnebunit de situația care-i scapă de sub control, Leon dă foc peliculei, cu ea arzând și Emilia, care era atunci actriță la teatru, mistuind astfel cele două visuri ale lui Grig, filmul și dragostea.

În final, toate personajele se estompează în ceața timpului, devenind simple umbre mișcătoare, iar în urma lor rămâne doar un film – „Independența României”, restul e tăcere...

Astfel, filmul vine cu un mesaj foarte actual: un produs de artă necesită sacrificiu și dăruire de sine în mod necondiționat. Iar recunoașterea meritelor și goana după glorie, laudele și premiile nu trebuie să fie motivația care pune în funcțiune mecanismul creator al artistului.